

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2013

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць.
Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2013. — 109 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Безкоровайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Архангельська Алла Мстиславівна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

Оляндер Луїза Костянтинівна – доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки);

Гороть Євгенія Іванівна – доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Стеріополо Олена Іванівна – доктор філологічних наук, професор, (Київський національний лінгвістичний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Зимомря Микола Іванович – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький педагогічний університет ім. Івана Франка);

Павлова Ольга Іванівна - кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сербіна Тетяна Георгіївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 31.05.2013 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2013

T.S. SUKHOMLYN. DISTINCTIVE FEATURES OF PHRASEOLOGICAL UNITS CONCERNING PSYCHOLOGICAL CONDITION OF A PERSON TRANSLATION FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN

The summary. The article describes the main features of the communication strategy of phraseological units translation, from English to Ukrainian. Phraseological units, considered in the article, express the mental state of a person. The author distinguishes the individual steps of communication strategies and briefly describes them.

Key words: communication strategy of translation, idiom, the mental state of the person.

Одержано редакцією 22.04.2013 р.

УДК: 37.011.3-051..81'243

О.М. МАЗУРОК

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДО ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Резюме. У статті розкрито сутність та зміст поняття „умова” та схарактеризовано відповідні педагогічні умови щодо готовності майбутніх спеціалістів до виконання професійної діяльності.

Ключові слова: педагогічна умова, готовність, мотивація, інтерактивне навчання.

Постановка проблеми. Перехід до ринкових відносин, нові соціально-економічні умови розвитку Української держави, її входження до світового співтовариства спонукають до змін в усіх сферах суспільного життя, зокрема в системі освіти, яка становить основу відтворення інтелектуального й духовного потенціалу народу, слугує потужним засобом розв'язання проблем розвитку науки й техніки, культури й національного відродження, становлення державності, утвердження принципів демократії, професіоналізації життя країни.

Завданням будь-якого вищого навчального закладу освіти є формування гармонійно розвиненої особистості, фахівця, який би зміг гідно конкурувати з іншими на сучасному ринку праці. У цьому контексті перед вищими навчальними закладами постає відповідальне завдання – забезпечити високопрофесійну підготовку фахівців, здатних розв'язувати складні проблеми розбудови демократичної держави. Особливої актуальності набуває проблема підготовки майбутніх вчителів іноземної мови, оскільки володіння іноземною мовою майбутніми фахівцями розглядається нині як атрибут інтелектуального розвитку людини з вищою освітою, і умова успішної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Перш ніж з'ясувати педагогічні умови, які впливають на процес формування готовності до виконання професійної діяльності в майбутніх вчителів іноземної мови, необхідно чітко визначити поняття „умова”.

Тлумачний словник С. Ожегова визначає умову як вимогу, що ставиться однією зі сторін, які домовляються; як усну чи письмову згоду про що-небудь; як правила, що встановлені в будь-якій сфері життя, діяльності; як обставини, за яких відбувається чи залежить що-небудь [11].

Ю. Бабанський стверджує, що „ефективність педагогічного процесу закономірно залежить від умов, у яких він проходить” [4].

З точки зору філософії, умова тлумачиться як фактор (латинське *factor* – чинник), тобто рушійна сила, причина будь-якого процесу.

Як філософська категорія поняття умова відображає універсальні стосунки між суб'єктами спілкування. За межами діяльності ці стосунки не можуть перетворитися на нову дійсність. Для цього потрібна причина. Тому причинність виконує функцію активного діяльнісного фактора. Саме він із матеріалу умов забезпечує продукування нової дійсності як кінцевого результату.

У психології „умову” розуміють як сукупність явищ зовнішнього та внутрішнього середовища, що ймовірно впливають на розвиток конкретного психічного явища; до того ж це явище опосередковується активністю особистості, групою людей (за М. Конюховим) [8].

Як підкреслює З. Курлянд, коли явище викликає інше явище, воно є причиною; коли явище взаємодіє з тим або іншим у процесі розвитку цілого, до якого воно належить, воно є чинником; коли явище обумовлює існування іншого, воно є умовою [9].

Аналіз науково-педагогічної літератури з цього питання дав змогу нам дійти висновку, що багато вчених досліджували проблему визначення поняття „педагогічні умови” стосовно того чи іншого виду діяльності.

Так, Р. Сєрьожникова під „педагогічними умовами” розуміє сукупність об'єктивних можливостей, змісту, форм, методів, педагогічних прийомів [3].

Постановка завдання. Важливі завдання щодо удосконалення професійної підготовки майбутніх вчителів іноземної мови, орієнтованих на нові реалії життя, інтелектуально та духовно розвинених та аналіз психолого-педагогічної літератури засвідчили, що особливого значення набуває створення відповідних педагогічних умов щодо готовності майбутніх фахівців до виконання професійної діяльності, що є метою цієї статті.

Виклад основного матеріалу. Згідно психолого-педагогічних досліджень, педагогічні умови слід розуміти як обставини, від яких залежить та відбувається цілісний продуктивний педагогічний процес професійної підготовки фахівців, що опосередковується активністю особистості чи групою людей та, на думку С. Висоцького, є сукупністю об'єктивних можливостей змісту навчання, методів, організаційних засобів його здійснення, коли забезпечується успішне вирішення поставленого педагогічного завдання [7]. У цьому

контексті умови виступають як динамічний регулятор інформаційних, особистісних, психологічних і педагогічних факторів навчання.

Дійсно, умова – поняття складне, що передбачає встановлення зв'язків між усіма складовими навчання; фактор, який є дискретною (перервною) одиницею. Саме сукупність таких одиниць і становить зміст поняття „умови”, що зумовлені педагогічною специфікою.

Отже, однією з головних педагогічних умов під час процесу ефективного формування готовності до виконання професійної діяльності в майбутніх вчителів іноземної мови є усвідомлення студентами ролі професійного іншомовного спілкування в діяльності вчителя іноземної мови. Усвідомлення необхідності зазначеного виду спілкування ми вбачаємо у вихованні потреб та мотивів.

Як свідчать дослідження психологів, позитивне ставлення студентів до процесу навчання є результатом інтегративного впливу потреб та цілей, мотивів і стимулів, пізнавальних інтересів.

Початок процесу засвоєння знань завжди перебуває в прямій залежності від наявності пізнавальної потреби. Потреба – це спрямованість, активність суб'єкта навчання, психічний стан, що створює передумову діяльності. Пізнавальна потреба – це поєднання потреби нових знань та потреби інтелектуальної активності. При відсутності потреби знань процес засвоєння неможливий.

На думку психологів, провідне місце у структурі особистості належить мотивації, яка є одним із основних понять, що використовуються для пояснення рушійних сил і спрямованості діяльності та поведінки.

Мотивація, як психологічна категорія, була всебічно досліджена і розкрита у працях М. Алексеевої, Л. Божович, О. Леонтьєва, С. Рубінштейна.

На думку Л. Божович, сутністю мотивації є сукупність мотивів, які визначають певну діяльність. Поняття „мотивація” синтезує всі види стимулів: мотиви, потреби, інтереси, прагнення, цілі, захоплення, мотиваційні установки тощо. Мотивація трактується як властивість, якість особистості та розглядається як сукупність усвідомлених прагнень, системоутворюючими компонентами яких є потреби, мотиви і цілі. Це – стрижень особистості, який визначає цілісний опис людини, її активність [5].

Мотивація навчання залежить від цілого ряду факторів, специфічних для діяльності, до якої вона включена. По-перше, вона визначається самою системою навчання, освітнім закладом. По-друге, організацією навчального процесу. По-третє, психологічними особливостями суб'єкта (вік, стать, інтелектуальний розвиток, здібності, самооцінка та ін.). По-четверте, суб'єктивними особливостями викладача. По-п'яте, специфікою навчального предмету.

А. Маркова підкреслює, що „мотивація навчання складається з ряду спонукань (потреби і смисл навчання, його мотиви, цілі, емоції, інтереси), які постійно змінюються і вступають у нові зв'язки один з одним. Тому становлення мотивації – це не просте зростання позитивного або посилення негативного ставлення до навчання, а ускладнення структури мотиваційної сфери, спонукань, які входять до неї, поява нових, більш зрілих, інколи суперечливих відношень між ними” [10].

Важливою умовою виховання у студентів мотивації навчальної діяльності є створення запропонованої М. Сметанським ситуації реальної зацікавленості особистості процесами і результатами своєї діяльності. Найважливішими компонентами такої ситуації виступають:

- 1) вимоги, що висуваються до об'єктів навчання;
- 2) пізнавальний інтерес;
- 3) усвідомлення студентами значущості навчальної діяльності для їх професійного становлення;
- 4) створення у процесі навчання умов для вияву ініціативи та самостійності, реалізації своїх можливостей;
- 5) відносини взаємної поваги, довір'я та доброзичливості між викладачами і студентами [1].

Дослідження О. Леонтьєва, А. Маркової, С. Рубінштейна, Г. Щукіної та багатьох інших науковців підтверджують наявність безпосереднього зв'язку й обумовленість результатів навчальної роботи від характеру мотивації. Пізнавальні інтереси й потреби, як складові мотивації, виникають за умови, якщо навчальний процес має особистісний зміст, що передбачає для кожного студента в майбутньому перспективи професійного росту, імпровізації й самодіяльності при розігруванні навчальних ролей. Завдяки моделюванню ситуацій, можна досягти оптимального поєднання теорії і практики, суб'єктивного й об'єктивного знання та досвіду, усвідомити причини навчальних труднощів і знайти способи розв'язання безвихідних ситуацій. Внутрішньо спонукання зважуються та зіставляються з обставинами, що стимулюють чи навпаки гальмують сформованість готовності майбутніх вчителів іноземної мови до виконання професійної діяльності.

Потреби й мотиви навчальної діяльності суттєво впливають на активність студентів, їх ставлення до навчання і, зрештою, на результати навчання. Мотиви формуються у процесі навчання, залежать від його організації, методів і прийомів навчання, засобів і змісту навчального матеріалу.

Другою умовою формування досліджуваної нами готовності є реалізація контекстного підходу до навчального процесу.

Сучасна концепція досягнення оптимального рівня активізації пізнавальної діяльності студентів вищої школи, як стверджує А. Вербицький, „потребує переходу до системної організації навчання, основаної на принципах проблемності, динамічності та ін., створення умов для творчості; підтримки та стимулювання пізнавальної діяльності суб'єктів навчання, педагогіки співробітництва”. Автор називає такий вид навчання контекстним. Науковець вважає, що найбільш ефективною є організація пізнавальної діяльності, під час якої

використовується зміст навчального матеріалу на основі пізнавальної потреби, яка визначається рівнем оволодіння знаннями та сформованості професійних умінь, а також виконання ряду послідовних та взаємопов'язаних дій, спрямованих на досягнення певного пізнавального результату. Цей рівень активності, як правило, забезпечується творчими, зокрема ігровими методами навчання [6].

Ігровий характер проведення занять активізує як професійні інтереси, так і фактор змагальності (змагальність – потужний фактор активізації пізнавальної діяльності, оскільки активізує такий фундаментальний мотив поведінки, як самоствердження), однак поряд із цим він сам по собі є ефективним фактором мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Вдало організоване ігрове заняття містить у собі стимули для саморозвитку. Дидактична гра має внутрішній конфлікт, свою драматургію, що само по собі спонукає її учасників до активної діяльності. Це характерно для будь-якої гри, у тому числі розважальної, і повинно бути властивим навчально-ігровому заняттю. Тільки в цьому випадку ігровий механізм може виступати фактором, який активізує навчально-пізнавальну діяльність.

Для формування готовності до професійної діяльності у студентів необхідно в процесі навчання створити такі умови спілкування, які б виступали як механізм соціальної взаємодії і сприяли б засвоєнню норм і моделей мовленнєвої та немовленнєвої поведінки, обумовлених соціумом країни, мова якої вивчається. Під час навчальних занять професійне спілкування забезпечується насамперед використанням автентичних текстів для читання та аудіювання й автентичних відеоматеріалів, які дають можливість представити фон країни, мова якої вивчається.

У відповідності з принципом рольової організації процесу навчання, організована діяльність відбувається у формі рольового спілкування і рольової гри, а навчальні матеріали створюють комунікативно-ситуативну, професійно мовну та мотиваційну основу.

В ігровій діяльності найбільш повно реалізується один із найважливіших дидактичних принципів – принцип зв'язку навчання з життям, теорії з практикою.

Отже, реалізація контекстного підходу у навчальному процесі забезпечує, по-перше, професійну спрямованість функціонування всієї педагогічної системи у вищому навчальному закладі немовного профілю, що гарантуватиме створення необхідних передумов для творчого вияву особистості студента і викладача в цілях, змісті, формах, методах і результатах спільної діяльності; по-друге, професійну спрямованість діяльності студентів, викладачів, наукових і навчальних підрозділів, що виявляється у навчальній, науковій, методичній, виховній і морально-психологічній діяльності; по-третє, досягнення оптимального рівня активізації пізнавальної діяльності студентів вищої школи.

Ще однією педагогічною умовою формування готовності майбутніх вчителів іноземної мови до професійної діяльності є використання форм і методів інтерактивного навчання. Для цього ми пропонуємо застосування аудіо- та відеоматеріалів, а також комп'ютерних технологій.

Значення аудіовізуальних засобів ґрунтовно досліджувалось багатьма науковцями (М. Бориско, А. Горчев, П. Сердюков), які справедливо вважають, що використання відеоматеріалів країни, мова якої вивчається, на заняттях несе в собі додаткове навантаження, оскільки в них представлена в комплексі мовна, соціальна та культурна інформація. Зв'язок зображення та вербального тексту дають можливість спостерігати комунікативну подію в усій її повноті. У цьому зв'язку представлені: аудіовізуальна та країнознавча інформація, ситуативне використання мови, інформація про соціальну та предметну ситуацію спілкування, про почуття та настрої комунікантів, про мову рухів тіла, міміки та жестикуляції.

Використання відеофільму допомагає розвитку різних сторін психічної діяльності майбутніх фахівців і насамперед пам'яті та уваги. Під час перегляду фільму в аудиторії постає атмосфера спільної пізнавальної діяльності. За цих умов навіть неухвильний студент стає уважним. Для того, щоб зрозуміти зміст фільму, потрібно докласти певних зусиль. Так, невимушена увага переходить у довільну увагу, її інтенсивність впливає на процес запам'ятовування. Використання різних каналів надходження інформації (слухове, зорове, моторне сприйняття) позитивно впливає на тривалість збереження мовного матеріалу.

Основні переваги відеовізуального подання навчального матеріалу і його використання у процесі формування готовності до виконання професійної діяльності у майбутніх вчителів іноземної мови такі:

1. Використовується зоровий, більш емкий канал сприйняття, який характеризується більшою пропускнуною спроможністю.
2. Актуалізуються резерви чуттєвого відображення, що забезпечує більш повний та цілісний образ предмету або явища дійсності, більш яскраве та стійке уявлення про нього.
3. Використання відеофонограми підключає до перцептивно-розумово-мнемічної діяльності зорову пам'ять, яка має значні переваги у тривалості та правильності запам'ятовування в порівнянні з вербально-слуховою.
4. Аудіовізуальний спосіб пред'явлення ситуації має значні переваги над вербально-логічним, тому що він підкреслює реальність модельованої ситуації, створює в суб'єктів навчання ефект присутності та співучасті, підтримує зацікавлення заняттям, робить навчальний процес емоційно насиченим.
5. Використання відеофонограми, важливої у професійному плані, є умовою для:
  - полегшення сприйняття історично-, соціо- та етнокультурного фону;
  - розуміння і сприйняття професійно-обумовлених сценаріїв та національно-специфічних моделей поведінки;

- полегшення аналізу і порівняння з аналогічними явищами в рідній мові;
- закріплення норм і стандартів мовленнєвої та немовленнєвої поведінки у стандартизованих ситуаціях спілкування;

- знайомства і засвоєння невербальних форм комунікації;
- формування динамічного стереотипу професійних умінь та навичок.

Отже, одна із функцій відеофонограми – моделювання природної ситуації іншомовного середовища і створення ефекту присутності – є ефективним засобом, який забезпечує можливість засвоєння нового плану змісту вже існуючих у свідомості суб'єктів навчання понять та уявлень.

Однією із умов успішного формування готовності до виконання професійної діяльності є використання сучасних технічних засобів, насамперед комп'ютера. Кваліфіковане й раціональне застосування персонального комп'ютера (ПК) дає можливість інтенсифікувати навчальний процес і підвищити якість засвоєння матеріалу. У викладанні іноземної мови ПК розглядається як засіб навчання, який дає змогу організувати керовану, самостійну роботу студентів.

І. Попко виділяє два функціональні рівні розробки комп'ютерних навчальних засобів для системи дистанційного навчання: комп'ютерні електронні підручники (КЕП) і комп'ютерні навчальні програми (КНП), що забезпечує здатність кращого розуміння матеріалу та самоконтроль його засвоєння, наявність „живого” зворотного зв'язку між викладачем і студентом шляхом особистого спілкування (консультації, співбесіди), сприяє інтенсифікації навчального процесу і створює сприятливі умови для формування готовності до професійного іншомовного спілкування в майбутніх менеджерів зовнішньоекономічної діяльності [2].

Умовою, що забезпечує динаміку формування готовності майбутнього вчителя іноземної мови до виконання професійної діяльності, можна вважати забезпечення рефлексивного аналізу майбутніми вчителями власних комунікативних можливостей, що трактується як здатність особистості до постійного аналізу й оцінки кожного кроку професійної діяльності.

Успіх формування досліджуваного нами виду готовності визначається тим, наскільки засвоєння знань та набуття практичного досвіду під час занять з іноземної мови носить рефлексивний характер. Важливо не стільки модернізувати застарілий зміст і методи засвоєння навчальної дисципліни „Іноземна мова за професійним спрямуванням”, скільки забезпечувати студентам можливість розвивати рефлексивні здібності, від рівня та якості яких багато в чому залежить стійкість сформованості готовності майбутніх вчителів іноземної мови до виконання професійної діяльності. Навчальна діяльність, побудована на принципах рефлексії, значною мірою відображає специфіку майбутньої професійної діяльності та її можливості у формуванні згаданої готовності. Рефлексія – це не певна сукупність знань, її не можна передати, її можна лише стимулювати, розвивати.

Зацікавленість можлива лише у тому випадку, якщо в процесі професійної підготовки має місце активна взаємодія та інтеграція теоретичних знань та практичного досвіду. І навпаки, її рівень знижується, якщо в навчальному процесі має місце прагнення викладача передати студентам вихоплені з потоку реальності готові зразки вирішення завдань, перевага репродуктивних методів пізнання, простого відтворення раніше отриманої інформації.

Висновки. Таким чином, процес формування готовності майбутнього вчителя іноземної мови до виконання професійної діяльності буде відбуватися успішно та значно ефективніше, якщо створити. Такими умовами можуть слугувати:

- реалізація контекстного підходу до навчального процесу;
- використання форм і методів інтерактивного навчання;
- забезпечення рефлексивного аналізу майбутніми вчителями власних комунікативних можливостей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Педагогіка: Навч. посіб. / В.М. Галузяк, М.І. Сметанський, В.І. Шахов. – 2-е вид., випр. і доп. – Вінниця: „Книга – Вега”, 2003. – 416 с.
2. Попко І.А. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов у вищих навчальних закладах / І.А. Попко // Лінгвометодичні концепції викладання іноземних мов у немовних вищих навчальних закладах України: Зб. наук. статей учасників Всеукр. наук.-практ. конф. Київ. – 2003. – С. 287-294.
3. Серьожникова Р.К. Основи психології і педагогіки: Навч. Посібник / Р.К. Серьожникова, Н.Д. Пархоменко, Л.С. Яковицька. – Київ: Центр навч. літератури, 2003. – 243 с.
4. Бабанский Ю.К. Оптимизация учебно-воспитательного процесса / Ю.К. Бабанский // Высшее образование в России. – 2001. – №4. – С.20-27.
5. Божович Л.И. Личность и ее формирование в детском возрасте / Л.И. Божович. – Питер, Просвещение, 2009. – С. 39- 124.
6. Вербицкий А.А. Личностный и компетентностный подходы в образовании: проблемы интеграции / А.А. Вербицкий, О.Г. Ларионова. – М.: Логос, 2011. – 336 с.
7. Высоцкий С.В. Структура психолого-педагогических условий формирования поисково-творческой направленности личности в процессе обучения / С.В. Высоцкий // Наук. вісник Південноукраїнського держ. пед. ун. ім. К.Д. Ушинського: Збірник наук. праць. – Одеса, 1999. – Вип. 8 – 9. – С. 90-94.
8. Конюхов Н.И. Словарь-справочник практического психолога. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.alib.ru/5_konyuhov_n_i_slovar_spravochnik_prakticheskogo_psi... – Назва з екрану.

9. Курлянд З.Н. Педагогические способности и профессиональная устойчивость учителя. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://library.pdpu.edu.ua/images/Kurlyand Z. N..doc>. – Назва з екрану.
10. Маркова А.К. Формирование мотивации учения: Книга для учителя. – Режим доступа: http://iesod947.server29.backup4e.com/area002/self0022/080708_formmotuch.rar. – Назва з екрану.
11. Ожегов С.И. Словарь русского языка / С.И. Ожегов. – М.: Российская Академия наук, 2005. – 846 с.

О.М. МАЗУРОК. ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА К ИСПОЛНЕНИЮ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Резюме. В статье раскрыто сущность и содержание понятия „условие” и охарактеризовано соответствующие педагогические условия относительно готовности будущих специалистов к исполнению профессиональной деятельности.

Ключевые слова: педагогическое условие, готовность, мотивация, интерактивное обучение.

О.М. MAZUROK. PEDAGOGICAL CONDITION OF THE READINESS FORMATION OF THE FUTURE FOREIGN TEACHERS TO THE FULFILLMENT OF PROFESSIONAL ACTIVITY

The summary. The meaning and content of the subject “condition” is revealed in this article and pedagogical conditions towards future specialists’ readiness to the professional activity fulfillment are characterised.

Key words: pedagogical condition, readiness, motivation, interactive education.

Одержано редакцією 14.05.2013 р.

УДК: 159: 897’ 7800 [356: 6780]

Н.О. МИХАЛЬЧУК, Е.З. ІВАШКЕВИЧ

ТЕКСТУАЛЬНА ОЧЕВИДНІСТЬ І ОПОВІДНА СТРУКТУРА РОМАНУ “НІЧНІ ОХОРОНЦІ” АЛАНА МУРА ТА ДЕЙВА ГІББОНСА

Резюме. В статті зроблено психолінгвістичний аналіз графічного роману Алана Мура та Дейва Гіббонса “Нічні охоронці”. Проаналізовано психолінгвістичні та авторські аспекти побудови композиції твору. Мету статті – окреслити художні засоби, які використано Аланом Муром та Дейвом Гіббонсом в романі “Нічні охоронці” – було досягнуто.

Ключові слова: графічний роман, психолінгвістичні аспекти побудови композиції твору, авторські аспекти побудови композиції твору, композиція.

In October 2005, Time Magazine listed its All-Time One Hundred Novels, chosen from all novels published in English after 1923. One novel to make the list was Alan Moore and Dave Gibbon’s twelve-part graphic novel Watchmen (1986), of which Lev Grossman, one of the two the compilers of the list said: “Watchmen is told in fugal, overlapping plotlines and gorgeous panels rich with cinematic leitmotifs. A work of ruthless psychological realism, it’s a landmark in the graphic novel medium” [3, 66]. Watchmen was also included in the Top Ten Graphic Novels list – the only graphic novel to make both lists. This is not, of course, the first or the last time Alan Moore will be hailed as one of the greatest writers in the medium of visual narratives. Still, it does not change the fact that Alan Moore is a widely respected writer in the field of comics today with a career that stretches back to the early 1980s. He has collaborated with many talented illustrators, including Eddie Cambell in From Hell (1989/1999) and David Lloyd in V for Vendetta (1988), and he is generally seen as the writer who crucially changed the essence of comics in the world (English-speaking world mostly) from mere entertainment to something altogether different. Watchmen, published first serially by DC Comics between 1986 and 1987 and together in one volume in 1987, is a multilayered graphic novel depicting real-life superheroes in an alternative US of the 1980s. Certain visual motifs keep repeating and plotlines overlap again and again, creating a thrilling narrative structure, which will be the main interest of this study. As Matthew Wolf-Meyer points out in his article “The World Ozymandias Made: Utopias in the Superhero Comic, Subculture and the Conservation of Difference” (2003), the visual imagery of Watchmen owes a great debt to the original superhero comics it deconstructs in its portrayal of real-life superheroes, “cloning” the original Charlton Comics superheroes from the 1960s, who themselves were clones of other, previous superheroes (Nite Owl, for example, is a clone of the Blue Beetle, who himself was a clone of Batman). As Wolf-Meyer argues, this kind of process of cloning allows the authors to contribute to a particular aspect of the discourse of the superhero comics where they provide their readers with familiar iconography, yet failing to directly confront them with the truth behind the characters: “it may be comforting to know that Superman can never impose his utopian regime, however utopian it may seem, for if he can pose utopia, then he can surely impose dystopia, and it is only a matter of ideology that saves us from one or damns us to the other” [3, 114-115]. Apart from this significant contribution to the superhero discourse, the comic book is also striking in its multiplicity of narrative levels; often the text and the pictures tell completely separate stories, and still neither can definitely be read as being more dominant than the other. The unique form of the graphic novel that combines the textual and the visual narratives in a longer narrative piece poses interesting challenges when it comes to narratological study, for even the simplest questions of narration and focalization become complicated in the sense that the imagery always narrates more than what the traditional view of the reader is capable of. Thus the layers of narration are significantly more complex, and the question of how to study these becomes crucial.

ЗМІСТ

Безкоровайна О.В. Культурний контекст як умова реалізації самоствердження особистості в освітньому процесі.	3
Калініченко М.М. Формування жанру орієнтальної історії в американській літературі.	13
Андрощук А.В. Мова роману Нормана Раша «Парування» («Mating») як предмет зображення.	15
Мороз Л.В., Пашко І.О. «Звіти про вояж» Е.Гейсса, Френсіса Претті та Річарда Ферріса в контексті англійської ренесансної літератури мандрів.	20
Михальчук, Н.О. Івашкевич Е.Е. Скандинавське завоювання Британії та його наслідки для становлення субкультури та комунікативної поведінки англійців.	24
Мороз Л.В., Кушнір Н.В. Роль спогадів англійських мандрівників-дипломатів у формуванні уявлень англійців про Росію кінця XVII- поч. XVIII ст.	28
Вовчук Н.І., Мороз Л.М. Розвиток новели в епоху Відродження.	32
Вакулінська Л.М. Епістолярні особливості комунікативних мовних засобів німецькомовних біблійних текстів.	34
Данілова Н.Р. Сучасні підходи викладання іноземних мов на немовних спеціальностях вищих навчальних закладів.	36
Олесюк Л.В. Соціолінгвальні особливості нової фразеології англійської мови.	38
Кочубей О.С. Структура та зміст підготовки викладачів перекладу в мовному вищому навчальному закладі.	41
Мороз Л.В., Король О.Ю. Формування граматичної компетенції у студентів немовних вищих навчальних закладів.	45
Денисюк Л.В. Інноваційні підходи викладання англійської мови для студентів немовних факультетів на сучасному етапі.	47
Давнюк С. В., Козицька О.А. Лінгвістичні засади оволодіння елементами синтаксису під час навчання рідної мови.	50
Трофімчук В.М. Формування спеціалізованої комунікативної компетенції студентів-менеджерів у галузі говоріння.	53
Бойко Н.Г., Конопльова Ю.О. Роль мультимедійних технологій у формуванні комунікативної та міжкультурної компетенції учнів.	54
Ковалюк В.В. Англійський лінгвістичний компонент як елемент впливу на мовну ситуацію у сучасній Україні.	57
Палій В.П. Особливості засвоєння афективної лексики в процесі вивчення французької мови.	61
Дуброва А.С. Застосування комп'ютерної техніки на етапі введення нового матеріалу у системі інтенсивного навчання іноземних мов.	64
Яцюрик А.О. Лінгвістичні засади вивчення особистісних корелятивів креативності людини.	67
Сухомлин Т.С. Особливості перекладу фразеологізмів, що виражають психічний стан людини, з англійської на українську мову.	69
Мазурок О.М. Педагогічні умови формування готовності майбутнього вчителя іноземної мови до виконання професійної діяльності.	72
Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З. Текстуальна очевидність і оповідна структура роману «Нічні охоронці» Алана Мура та Дейва Гіббонса.	76
Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е. Кроскультурна комунікація: комунікативний підхід в процесі навчання вчителів англійської мови.	83
Бігунова С.А., Зубілевич М.І. Семантика символічних топонімів.	90
Дуброва А.С. Навчання особистісно-орієнтованого спілкування на основі тексту студентів немовних факультетів вищих навчальних закладів.	94
Моєсеєва О.С. Розвиток професійної культури майбутніх вчителів англійської мови.	95
Михайленко В.В. Переклад у міжкультурному навчанні: «Very» у центрі уваги.	99
Колінчак Н.Д. Ефективність користі роботи над проектом в аудиторії іноземної мови.	102
Верьовкіна О.Є., Ярута Н.П. Синтаксичні виразні засоби та стилістичні прийоми в оповіданнях Роалда Даля «Четвертий комод чіпендейла» та «Парі».	105
Відомості про авторів	108

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Бігунова С.А.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Горішна І.Г.

Здано до набору 25.04.2013 р. Підписано до друку 29.04.2013 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39 Замовлення №144/1. Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

**А – 43   Актуальні проблеми філології та методики викладання
гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ,
2013. — 109 с.**

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243

ББК 81.2